

ADVIES MET GEVOLG?

Evaluatie van de doorwerking van drie rekenkameronderzoeken & adviezen en de lessen die daaruit kunnen worden geleerd?

Rekenkamercommissie Meerijstad

20 april 2023

1

AGENDA

- 19.35 – 19.40 Introductie en aanpak
- 19.40 – 20.00 Resultaten onderzoek en aanbevelingen
- 20.00 – 20.30 Vragen en opmerkingen
- 20.30 – 20.35 Vervolgstappen

<Titel van de presentatie>
Slide 2

2

WAAROM DIT ONDERZOEK?

1. Beoordeling: wat is van de adviezen ook gerealiseerd?

2. Reflecteren: waar valt winst te behalen?

- Maatschappelijk vastgoed
- Duurzaamheid en maatschappelijke participatie
- Toegang sociaal domein

Advies met gevolg?
Slide 3

3

CENTRALE VRAAG

Wat waren de factoren die een goede opvolging van de uitgevoerde rekenkameronderzoeken hebben belemmerd dan wel bevorderd?

Deelvragen (samengevat)

1. In welke mate zijn de aanbevelingen gerealiseerd?
2. Was (is) dat een gevolg van de adviezen?
3. Wat waren de bevorderende en belemmerende factoren?
4. Wat zijn daaruit de lessen voor de toekomst?

Advies met gevolg?
Slide 4

4

5

ONDERZOEKSSTAPPEN (SAMENGEVAT)

1. Reconstructie van de *tijdslijn* van start onderzoek en advies naar besluitvorming
2. Inventariseren of wat in de adviezen staat is *gerealiseerd* en in praktijk gebracht
3. Het zoeken van 'bewijs' dat realisatie (mede) een *gevolg* is van het advies
 - Krijgt een advies steun (of kritiek) ...
 - Wordt er naar het advies verwezen ...
 - Volgtijdelijkheid ...
 - Hoe beoordelen betrokken (collegeleden, raadsleden, ambtenaren) de opvolging van een advies ...
4. Het in beeld brengen van *factoren* die de opvolging hebben bevorderd of belemmerd
5. Trekken algemene *conclusies* en doen algemene *aanbevelingen*

76% raadsleden

Digitale vragenlijst

Documenten

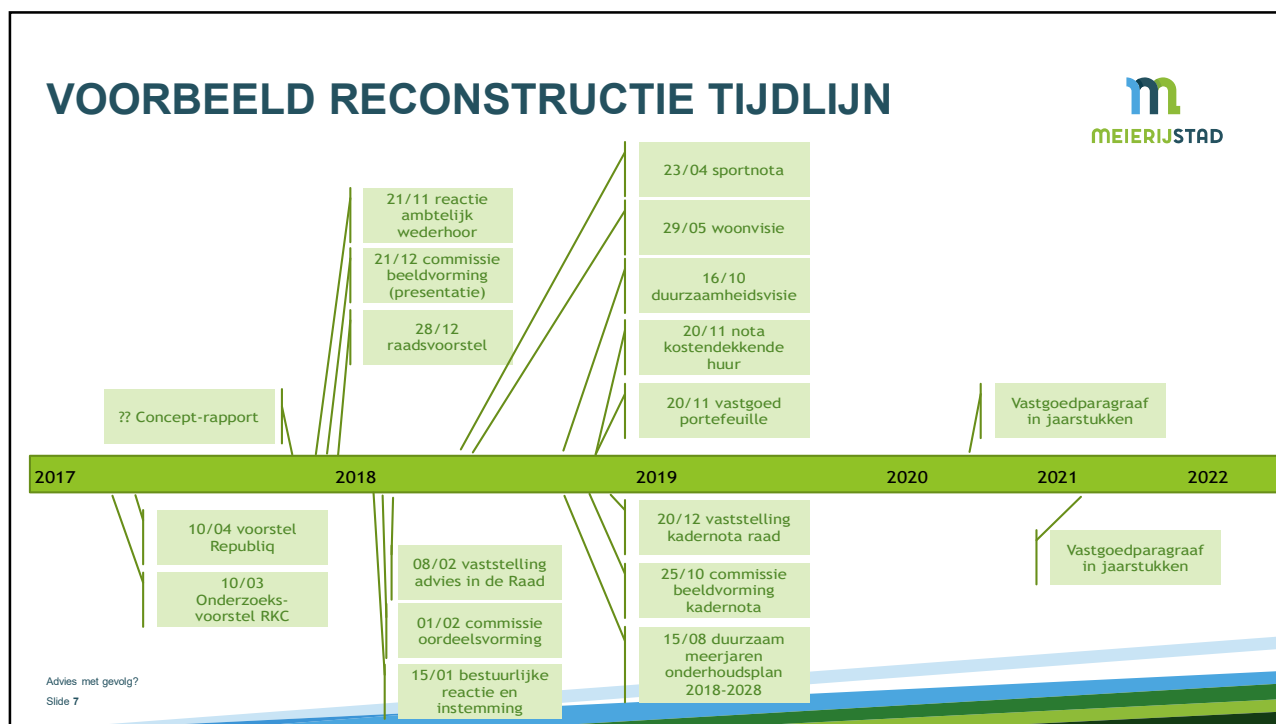
Streams

Gesprekken

9 ambtenaren
6 raadsleden
2 wethouders
2 leden RKC

Advies met gevolg?
Slide 6

6

7

DRIE ADVIEZEN TEGEN HET LICHT

1. Wat waren de vraagstelling en de conclusies?
2. In welke mate zijn de aanbevelingen gerealiseerd?
3. Was dat een gevolg van het advies en wat speelde daarbij een rol?

MEIERIJSTAD

8

1A. ADVIES MAATSCHAPPELIJK VASTGOED

Vraagstelling

“Welke informatie heeft de gemeenteraad van Meerijstad nodig, op wat voor moment en in welke vorm om weloverwogen kaders te kunnen stellen en te kunnen controleren in het maatschappelijk vastgoedbeleid van de gemeente?”

Kernconclusie

“De raad heeft informatie nodig over beleidsdoelen, uitvoering en financiën. De gemeente heeft de basisinformatie op objectniveau op orde maar mist nog totaaloverzicht en inzicht. Kaderstelling en controle in de P&C-cyclus niet goed mogelijk”

Advies met gevolg?
Slide 9

9

1B. AANBEVELINGEN VASTGOED

Realisatie aanbevelingen?

- ☐ Neem vastgoedparagraaf op in beleidsnota's
- ☐ Neem vastgoedparagraaf op in de jaarrekening
- ☐ Stel een periodiek te actualiseren kadernota op
- ☐ Leg deze punten vast in de financiële verordening
- ☐ Breng een centraal vastgoedsysteem op orde
- ☐ Ga op termijn voor strategisch vastgoedbeheer
- ☐ Stel als raad kritische vragen over het beleid

REPUBLIEK	
Beleidsniveau	Beleidsniveau
Beleidsnota's	1. Wat zijn de doelen voor onderhoud, renovatie, uitbreiding en verkoop?
Voortgangrapportages	2. Hoe vertalen we de beleidsdoelen in een opzet voor vastgoed?
Beleidsplan	3. Heeft vastgoed aan de cijfers voldaan?
	4. Hoeveel de kaders in het vastgoedsysteem worden bijgesteld?
Raadsniveau	Uitvoeringsniveau
Kadernota vastgoed	5. Het welke kaders dient de vastgoedsysteem te voldoen ten aanzien van: brandveiligheid, toegankelijkheid en gezondheid?
	6. Welke kwaliteitsnormen voor het vastgoed streven we na?
	7. Wat is de onderhoudsstand van het vastgoed en hoe wordt de voortgang?
	8. Welke negatieve maatschappelijke effecten werkt het vastgoedbeheer mogelijk in de hand?
	9. Ondersteunt het vastgoed het gebruik? Zijn onze gebruikers tevreden?
Financieel niveau	Financieel niveau
Kadernota financiën	10. Wat is de benodigde middelen voor nieuwbouw, uitbreiding, renovatie, verduurzaming etc? Hoe wordt de financiering?
Programma-afdeling	11. Wat zijn de benodigde gelden voor onderhoud en exploitatie?
Paragraaf onderhoud kapitaal	12. Is het vastgoedbeheer uitgevoerd binnen de afgesproken financiële kaders?
Beleidsplan	13. Waar wijzen de resultaten af van begroting en wat is hiervan de vooruit?

Advies met gevolg?
Slide 10

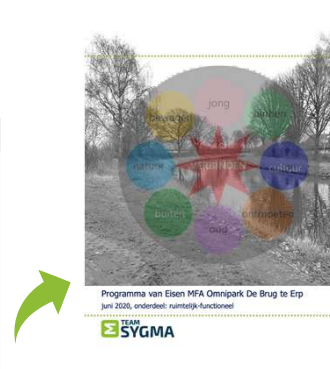
10

1C. DOORWERKING ADVIES VASTGOED?

- Bij aanbidding kadernota expliciet genoemd
- Uitbreiding nulmeting met financiële gegevens
- Gebruik vastgoedkaart bij kadernota
- Ambities vastgoedbeheer?

Bevorderend	Belemmerend
Deskundig bureau	Zekere spanning met lopende proces
Concrete aanbevelingen en handvatten	Beperkte 'Horizontale' doorwerking
Raad in onderzoek meegenomen	<i>Raad tussen strategische kaderstelling en controle versus casuïstiek</i>
Heldere taal	

Advies met gevolg?
Slide 11

11

2A. ADVIES DUURZAAMHEID

Vraagstelling

"Hoe kan de gemeenteraad van Meerijstad lokale initiatieven van burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties op het terrein van de milieu dimensie van duurzaamheid aanjagen, stimuleren en faciliteren?"

Kernconclusie

"De gemeente scoort bovengemiddeld op duurzaamheid en er zijn veel maatschappelijke initiatieven. Initiatiefnemers zijn tevreden over de gemeente maar hebben ook behoefte aan meer sturing."

Advies met gevolg?
Slide 12

12

2B. AANBEVELINGEN DUURZAAMHEID

Realisatie aanbevelingen?

- Bepaal de duurzaamheidsambities
- Vul die in met maatschappelijke partijen
- Doe aan duidelijk verwachtingenmanagement
- Informeer partijen over mogelijkheden
- Zoek als raad contact met maatschappelijke initiatieven

Advies met gevolg?
Slide 13

13

2C. DOORWERKING ADVIES DUURZAAMHEID?

- Bij aanbieding beleidsvisie expliciet genoemd
- Duurzaamheid op de raadsagenda?

Bevorderend	Belemmerend
Controverse heeft ook politieke aandacht getrokken	Moeizaam proces met deel onderzoekers
Professionele houding RKC bij controverse	Hoofdvraag niet beantwoord (doelverschuiving)
Samenspel met de afdeling	Aanbevelingen zeer algemeen

Advies met gevolg?
Slide 14

14

3A. ADVIES TOEGANG SOCIAAL DOMEIN

Vraagstelling (samengevat)

“Wat kan worden gedaan om het proces van toegang tot voorzieningen in het sociaal domein van Meerijstad te verbeteren en te harmoniseren, gelet op sterke en zwakke punten en kansen en bedreigingen”.

Kernconclusie

“Er zijn geen duidelijke uitgangspunten voor de inrichting van de toegang. De werkwijze van de voormalige gemeenten is leidend. Dat heeft sterke kanten (continuïteit) maar ook risico's. Kritiek op de organisatieontwikkeling en aansluiting beleid en uitvoering. Maar de cliënten zijn tevreden.”

Advies met gevolg?
Slide 15

15

3B. AANBEVELINGEN TOEGANG SOCIAAL DOMEIN

Realisatie aanbevelingen?

- ☒ Geef als raad het college opdracht een visie op te stellen
- ☒ Stel als college een uitvoeringsplan voor de toegang op
- ☒ Concretiseer de maatschappelijk te behalen doelen
- ☒ Houd als college de organisatie tegen het licht
- ☒ Maak afspraken over de informatiebehoefte van de raad
- ☐ Maak als raad gebruik van de beschikbare instrumenten
- ☒ Breng beleids-, management en raadsinformatie op orde

Advies met gevolg?
Slide 16

16

3C. DOORWERKING ADVIES SOCIAAL DOMEIN

- Visie op organisatieontwikkeling

- Ordenend voor het politieke debat ('speerpunten')
- Impuls, zaken op scherp, aandacht
- Informatieverstrekking aan de Raad

Bevorderend	Belemmerend
Belangrijk thema raad	Discussie over feitenweergave (wederhoor tijdens het onderzoek?)
Timing (juiste politieke moment, strategische visie)	Uitgesproken visie onderzoekers op organisatieontwikkeling
Professionele distantie rekenkamer	Aanbevelingen raad 'open deur'
Bestuurlijke reactie in de commissie (constructief)	

Advies met gevolg?
Slide 17

17

4. ALGEMENE CONCLUSIES

1. De adviezen worden door de raad en het college omarmd en gewaardeerd
2. Vrijwel alle inhoudelijke aanbevelingen zijn gerealiseerd
3. Die realisatie is geen exclusief gevolg de van de adviezen (er liep al het nodige)
4. De adviezen hebben zeker bijgedragen aan:
 - zaken 'op scherp' te zetten
 - de raad handvatten te bieden om (politiek) complexe materie hanteerbaar te maken
5. De aanbevelingen over de rolneming van de raad beklijven minder...
6. ... en de adviezen lijken ook wat weggezakt in het geheugen van de raad.....

Advies met gevolg?
Slide 18

18

5. KRITISCHE FACTOREN (EN HAAKJES VOOR OPTIMALISERING)

Bevorderende factoren?

1. Professionele distantie rekenkamer
2. Deskundigheid bureau (inhoud en proces)
3. Concreetheid aanbevelingen
4. Betrekken raad in onderzoek (vlieghoogte)
5. Aansluiting bij de adviesbehoefte raad
6. Constructieve opstelling college
7. Goede timing (al dan niet toeval)

Belemmerende factoren?

1. Als doel niet helemaal duidelijk is
2. (te) complexe onderzoeksaanpak
3. Te algemene aanbevelingen (niet toetsbaar)
4. Discussie over de feiten
5. *Visie en sensitiviteit onderzoekers*
6. Gemis aan handvatten voor casuïstiek
7. Omgevingsfactoren (zoals fusieproces)

Advies met gevolg?
Slide 19

19

6A. AANBEVELINGEN AAN DE REKENKAMER (hoofdpunten)

Agendering

- ✓ Peil periodiek de adviesbehoefte bij de raad
- ✓ Probeer de juiste timing te vinden; ook met quickscans
- ✓ Werk met meerjarige onderzoekslijnen rond thema's

l&g denken en denken
in het sociaal domein

Interactieve reflectiesessie
Rekenkameronderzoek Eenzaamheid Meierijstad
 MEIERIJSTAD

Aandacht voor rolneming raad

- ✓ Besteed in elk advies aandacht aan de rolneming van de raad (ook: volksvertegenwoordiging!)
- ✓ Bied handvatten voor gebruik advies bij casuïstiek
- ✓ En bied handvatten voor discussie binnen de raad zelf

Advies met gevolg?
Slide 20

20

6B. AANBEVELINGEN AAN DE RAAD

(Hoofdpunten)

Informatiepositie

- ✓ Monitor de opvolging van adviezen en voorkom 'geheugenverlies'
- ✓ Organiseer opfrismoment bij thema waarover eerder advies is gegeven

Volksvertegenwoordigende en kaderstellende rol

- ✓ Benut signalen uit de samenleving voor agenderen onderzoek
- ✓ Voer het debat ook in de raad en niet vooral met het college
- ✓ Geef de aanbevelingen kaderstellend mee aan de nieuwe rekenkamer

Advies met gevolg?
Slide 21

21

6C. AANBEVELINGEN AAN HET COLLEGE

(Hoofdpunten)

- ✓ Maak voldoende informeel contact tussen raad en ambtenaren mogelijk
- ✓ Borg dat adviezen ook 'horizontaal' in de organisatie doorwerken
- ✓ Informeer de raad actief en periodiek op de opvolging van de adviezen

Advies met gevolg?
Slide 22

22

VRAGEN EN OPMERKINGEN

Advies met gevolg?
Slide 23

23

VERVOLGSTAPPEN

Beeldvormend

Oordeelsvormend

Besluitvormend

Uitvoering
door B&W

20-04-2023

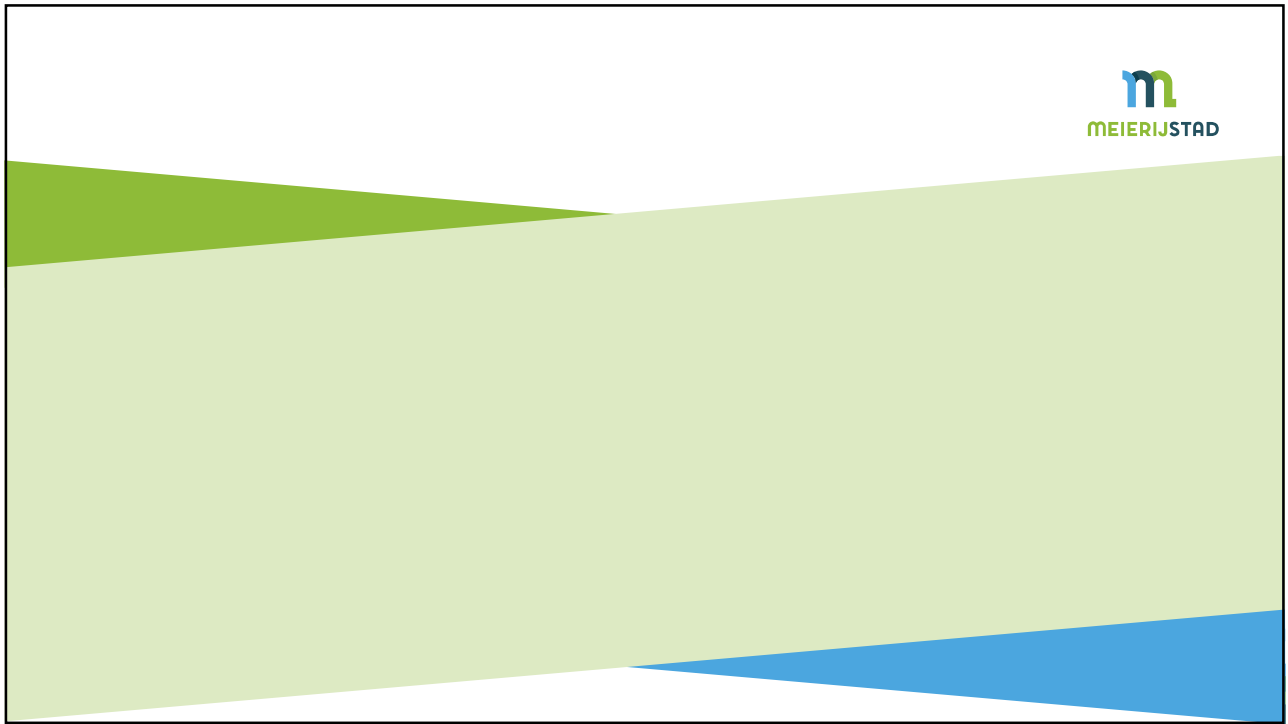
15-06-2023

29-06-2023

Advies met gevolg?
Slide 24

24

25